

## ارزیابی معیارهای مکانی ایستگاه آتش نشانی منطقه ۷ تهران

بهاره پیرهن فروش<sup>۱\*</sup>، سعید کامیابی<sup>۲</sup>،

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

۲- عضو هیئت علمی و استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

⋮

### چکیده

ایستگاههای آتش نشانی یکی از کاربری های مهم برای ایجاد امنیت شهری است. زمانی که این بناها به رسالت وجودی خود دست می یابند که در بستر مناسب شهری و منطقه ای قرار بگیرند که بتواند نقش ایمنی در بافت شهر را ایفا کند. از این رو مکان یابی ایستگاههای آتش نشانی اهمیت بسیار زیادی دارد. علاوه بر این به علت کمبود اراضی مناسب در شهرها، انتخاب مکان مناسب پیرو الگوهای مدون و مشخص صورت نمی گیرد. یافتن و بررسی این الگوها در مباحث نظری کمتر دیده می شود. این مقاله در نظر دارد با بررسی عوامل موثر بر مکان یابی ایستگاههای آتش نشانی با نمونه موردی شهر تهران به بررسی شاخص های علمی و عملکردی آن بپردازد. در این تحقیق ابتدا به قوانین و معیارهای موجود مکان یابی ایستگاههای آتش نشانی پرداخته سپس با شناخت کاربری اراضی محدوده سایت انتخاب شده به نتایجی درباره میزان مناسب بودن این سایت برای ساخت ایستگاه آتش نشانی منطقه ۷ تهران پرداخته می شود.

**واژه های کلیدی:** مکان یابی، ایستگاه آتش نشانی، تهران، مدیریت شهری

### مقدمه

استقرار هر عنصر شهری در موقعیت کالبد - فضایی خاصی از سطح شهر، تابع اصول، قواعد و ساز و کارهای خاصی است که در صورت رعایت آن اصول، موفقیت و کارایی عملکردی آن عنصر در همان مکان بیشتر خواهد شد و در غیر اینصورت مشکلات بسیاری بروز می کند. بنابراین دستیابی به تعادل در توزیع فضایی منابع و خدمات رسانی، هدف اصلی برنامه ریزان می باشد. با توجه به اهمیت مکانیابی و جایگاه آن در طرحها و پروژههای مختلف، اهمیت مکان ایستگاههای آتش نشانی و تأثیر مستقیمی که بر الگو و عملکرد آن خواهد داشت مشخص خواهد شد. به طوری که استقرار نامناسب کاربریها از کارایی کاربری مورد نظر میکاهد. سیاست کلی ایجاد ایستگاههای آتش نشانی در ایران سیاستی بدون برنامه خاص و مدون بوده است به گونه ای که برای ایجاد هر ایستگاه در محدوده های شهری مهمترین اصل خالی بودن زمین، بدون مالک بودن آن یا مواردی از این قبیل بوده است. این موضوع بر مکانیابی کلی ایستگاهها در سطح شهرها تأثیرگذار بوده است (هادیانی و کاظمی زاد، ۱۳۸۹)

خدمات رسانی بهنگام ایستگاههای آتش نشانی، مستلزم مکانیابی صحیح آنها به منظور توزیع مناسب آنها می باشد؛ تا خسارات جانی و مالی را به حداقل خود برساند. مکانیابی ایستگاههای آتش نشانی و تعیین تعداد و موقعیت ایستگاهها تضمین کننده ایمنی شهروندان به هنگام وقوع هر گونه حادثه می باشد. منطقه ۷ شهرداری تهران یکی از مناطق شهری تهران است

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان طراحی ایستگاههای آتش نشانی منطقه ۷ تهران با تأکید بر عملکردهای کالبدی - فضایی، به راهنمایی جناب آقای دکتر سعید کامیابی که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان تدوین شده است.